

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของนักศึกษาต่อการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา” นำไปสู่การสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีการศึกษา 2549 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และศูนย์การศึกษาทั้ง 21 ศูนย์การศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 3,512 คน ที่มีต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคตเมื่อจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย และพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในสภาพปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันอย่างมาก การรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความต้องการ และความมั่นใจในการประกอบอาชีพของนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นในด้านบุคลิกภาพ ความสามารถ และความพร้อมในการที่จะเข้าสู่กระบวนการในการสรรหา คัดเลือก หรือสอบแข่งขันเข้าสู่ระบบการทำงานของตัวนักศึกษาเอง รวมถึงสภาพแวดล้อมในด้านการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเสริมความรู้ ความสามารถและศักยภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับตลาดแรงงานอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้านการสอนให้มีคุณภาพทางวิชาการและก้าวทันกระแสของการเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน การพัฒนาศักยภาพและมาตรฐานทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันหรือ ผู้ที่จะเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในอนาคต

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และใช้แบบสอบถามทัศนคติเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดตัวแปรต้นในการศึกษา ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา สถานที่

ศึกษา เกรดเฉลี่ย และชั้นปีที่ศึกษา ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ทักษะคตินักศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งสรุปผลการวิจัยในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ และมีเกรดเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 2.51-3.00

ทัศนคตินักศึกษาต่อการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา

1. ทัศนคติในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่านักศึกษามีทัศนคติในด้านบวกโดยมีทัศนคติในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นการบอถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคตของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนักศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่องมีการฝึกงานให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเรื่องของผู้สอนมีความรู้ความสามารถตรงตามรายวิชาที่สอน เนื้อหาที่สอนมีความทันสมัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ มีการกระตุ้นให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปฏิบัติในสิ่งที่เรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนที่ต่อเนื่อง มีการฝึกงานที่เหมาะสมตรงกับสายวิชาชีพ มีการแนะแนวการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร มีการร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกวิชาชีพของนักศึกษา ส่งเสริมนักศึกษาที่เรียนดีให้ได้แสดงความสามารถ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ที่เป็นวิชาการนอกเหนือจากการเรียน มีการส่งเสริมกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอน มีการให้คำชี้แนะหลังการประเมินเพื่อปรับปรุง และการช่วยเหลือนักศึกษาศึกษาที่เรียนช้าและมีปัญหาในการเรียนตามลำดับ

2. ทัศนคติในด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษามีทัศนคติโดยรวมในด้านบวกโดยมีระดับของทัศนคติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นการบอถึงความเชื่อมั่นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคตของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยให้ความสำคัญกับความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเรื่องมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่ต้องการ สามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพส่วนตัวได้ มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาที่เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ในอาชีพได้ การเรียนรู้และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาในการทำงานได้ มีทักษะและความพร้อมในการทำงานตามวิชาชีพ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการได้งานทำ มีความสามารถในการวางแผนและการปฏิบัติการ สามารถเลือก

งานที่ตรงกับความรู้ความสามารถได้ มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีความรู้ที่สามารถแข่งขันกับนักศึกษาสถาบันอื่น และมีโอกาสสูงในการเข้าทำงานในบริษัทชั้นนำตามลำดับ

3. ทิศทางการประกอบอาชีพของนักศึกษา ส่วนใหญ่นักศึกษามีทัศนคติในการหางานทำทันทีหลังจบการศึกษา รองลงมาเป็นการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเรียนภาษาเพิ่มเติม มีเพียงส่วนน้อยที่ต้องการหยุดพักผ่อน ก่อนการที่จะเข้าสู่การประกอบอาชีพ โดยนักศึกษาต้องประกอบอาชีพอยู่ในบริษัทหรือธุรกิจเอกชนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นอาชีพรับราชการ ประกอบอาชีพส่วนตัวและรัฐวิสาหกิจ ส่วนสถานที่ในการประกอบอาชีพนักศึกษามีทัศนคติในการเลือกประกอบอาชีพอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นอันดับแรก รองลงมาประกอบอาชีพในภูมิลำเนาที่เกิด ภูมิภาคเดียวกับภูมิลำเนา ทุกภูมิภาค และน้อยที่สุดเลือกสถานที่ในการประกอบอาชีพในต่างประเทศ ในเรื่องสาขาวิชาชีพที่ศึกษากับการประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต้องการงานที่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียนหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับที่เรียน และส่วนน้อยมีทัศนคติในการประกอบอาชีพที่ไม่จำเป็นต้องตรงกับสาขาที่เรียน

ส่วนเรื่องคุณลักษณะของการประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาชีพที่มีความมั่นคงเป็นอันดับแรก รองลงมาประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้าสูง มีอัตราเงินเดือนสูง มีสวัสดิการที่ดี มีโบนัส ส่วนค่าตอบแทนที่ต้องการจากการประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่สามารถเรียกอัตราเงินเดือนได้ รองลงมาต้องการค่าตอบแทนปกติตามฐานเงินเดือนของบริษัทเอกชน อัตราเงินเดือนตามที่ราชการกำหนด และนักศึกษาน้อยต้องการอัตราเงินเดือนที่เหมาะสมกับงานหรือความสามารถของนักศึกษา

เมื่อทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย “นักศึกษามีสถานภาพที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน” ในด้านต่างๆ พบว่า

ด้านเพศของนักศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างของทัศนคติของนักศึกษาระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษา

ด้านสถานที่ศึกษาของนักศึกษา พบว่ามีความแตกต่างระหว่างทัศนคติของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ภายในมหาวิทยาลัยและศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษาของมหาวิทยาลัย ต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และการประกอบอาชีพตามสมมุติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ด้านชั้นปีที่ศึกษากับทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย พบว่ามีความแตกต่างระหว่างชั้นปีที่ศึกษากับทัศนคติตามสมมุติฐาน โดยพบความแตกต่างของทัศนคติระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนชั้นปีที่ศึกษากับทัศนคติในด้านการประกอบอาชีพ พบว่ามีความ

แตกต่างของทัศนคติระหว่างชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ด้านคณะที่ศึกษา พบว่ามีความแตกต่างของทัศนคติระหว่างคณะที่ศึกษาของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยตามสมมุติฐาน โดยพบความแตกต่างของทัศนคติระหว่างนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ และคณะครุศาสตร์ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการกับคณะครุศาสตร์ ส่วนคณะที่ศึกษาต่อการประกอบอาชีพ พบว่ามีความแตกต่างของทัศนคติระหว่างคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการและคณะครุศาสตร์ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ และคณะครุศาสตร์ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ด้านเกรดเฉลี่ย ไม่พบความแตกต่างระหว่างทัศนคติ ในด้านการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษา

การอภิปรายผล

การศึกษาถึงทัศนคติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา และต่อมหาวิทยาลัย เพราะการรับรู้ถึงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และความเชื่อมั่นต่อการจัดการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยมีให้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ และทิศทางในการประกอบอาชีพของนักศึกษา ย่อมจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถที่จะทำนายถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากทัศนคติของนักศึกษา และสามารถที่จะวางแผนหรือแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น จากผลการศึกษาวิจัยถึงทัศนคติของนักศึกษาต่อการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จะนำมาอภิปราย ดังนี้

ตามหลักทฤษฎีการวัดทัศนคติ (Scoot, 1975: 265) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยผ่านการประเมิน ความคิด ความเชื่อของบุคคล มีความคงทน ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย โดยมีระดับที่จะบอกถึงความแตกต่างของทัศนคติที่แตกต่างกันตามประสบการณ์และความเชื่อของแต่ละบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ จากผลการวิจัยในด้านทัศนคติของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย พบว่านักศึกษามีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมาก จึงเป็นการบอกถึงระดับความเข้มของทัศนคติ และความเชื่อมั่นของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการ

เรียนการสอนในเรื่องมีการฝึกให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเรื่องของผู้สอนมีความรู้ความสามารถตรงตามรายวิชาที่สอน เนื้อหาที่สอนมีความทันสมัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ มีการกระตุ้นให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปฏิบัติในสิ่งที่เรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียนที่ต่อเนื่อง มีการฝึกงานที่เหมาะสมตรงกับสายวิชาชีพ มีการแนะแนวการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร มีการร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกวิชาชีพของนักศึกษา ส่งเสริมนักศึกษาที่เรียนดีให้ได้แสดงความสามารถ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ที่เป็นวิชาการนอกเหนือจากการเรียน มีการส่งเสริมกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอน มีการให้คำชี้แนะหลังการประเมินเพื่อปรับปรุง และการช่วยเหลือนักศึกษาที่เรียนช้าและมีปัญหาในการเรียนตามลำดับ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พนิดา อัคระ, 2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบด้านคุณภาพสภาพแวดล้อมทางการศึกษาตามทัศนะของนักศึกษา โดยในด้านการเรียนการสอนของวิทยาลัย นักศึกษามีทัศนคติอยู่ในระดับสูงโดยไม่พบความแตกต่างในทัศนคติของนักศึกษาที่มีเพศและที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ (จักรกฤษณ์ ประกอบผล, 2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ในด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นการบอกถึงทัศนคติของนักศึกษาที่ให้ความสำคัญและความเชื่อมั่นต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย โดยในด้านของความเชื่อมั่นต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ที่จะส่งผลต่อการประกอบอาชีพ และภาวะการมีงานทำในอนาคตของนักศึกษามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ประยงค์ ธรรมสุภา, 2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรศาสตร์ ที่พบว่านักศึกษาที่ได้รับเข้าศึกษาต่อในสาขาที่ตรงกับความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตรที่ทางโปรแกรมวิชาจัดให้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้ เนื้อหาในรายวิชาเอกมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษามีทัศนคติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาจารย์มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานเป็นทีม อาจารย์มีความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิธีการได้ตรงประเด็นและมีการยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจชัดเจน อาจารย์มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ ด้านการวัดและการประเมินผล นักศึกษามีระดับทัศนคติเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ได้มีการชี้แจงวิธีการ เกณฑ์การวัดและการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบก่อนทำการสอน มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามความเข้าใจระหว่างหรือท้ายชั่วโมงเรียน และมีความสอดคล้องกับการสำรวจ

ข้อมูลภาวะการทำงานทำของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์รุ่นปีการศึกษา 2548 ของ (กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2548) ในการประเมินคุณสมบัติตนเองของบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษา พบว่าบัณฑิตประเมินตนเองอยู่ระดับมากในด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ สมรรถภาพการบริหาร วิชาความรู้ตามสาขาวิชา/เอก ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหา ทักษะการประยุกต์ความรู้ในการทำงาน บุคลิกภาพ และความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยด้านหลักสูตร/สาขาวิชา ความครบถ้วนของเนื้อหาวิชา วิธีการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการสอน และมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพอย่างแท้จริง อาจารย์ส่วนใหญ่มีความตั้งใจมุ่งมั่นต่อการให้ความรู้ อาจารย์ส่วนใหญ่มีเวลาให้นักศึกษาเข้าพบและให้คำปรึกษา การวัดและการประเมินผลการเรียน การบริการของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการ/ห้องเรียนในภาพรวม บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าบัณฑิตที่ไ้งานทำแล้ว จากบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจ 5,430 คน ของบัณฑิตทั้งหมดเป็นระดับปริญญาตรี 4-6 ปี 4,244 คน ไ้งานทำ 2,958 คน ระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 383 คน ไ้งานทำ 304 คน และระดับปริญญาโท 803 คน ไ้งานทำ 753 คน ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตจึงเป็นตัวชี้วัดการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ทั้งในเรื่องความรู้ความสามารถของผู้สอน เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการสอน การฝึกปฏิบัติ การแนะแนวให้คำปรึกษา รวมถึงการวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐาน จึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพให้กับนักศึกษา

ซึ่งทัศนคติของนักศึกษาตามหลักของทฤษฎีแรงจูงใจ William W. Reeder (อ้างใน ประพนอม คำผา, 2547: 16) ที่เชื่อว่าแรงจูงใจเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นแก่บุคคลในการใช้ความพยายามผลักดันให้เกิดการกระทำที่ต่อเนื่อง และมีแนวทางที่แน่นอน ในการมุ่งไปสู่จุดหมายที่ต้องการ โดยแรงจูงใจจะเกิดมาจากความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างบุคคลกับสิ่งที่มีบุคคลมีการปฏิสัมพันธ์ด้วย และทฤษฎีความคาดหวังที่เชื่อว่าแรงจูงใจของมนุษย์จะเกิดขึ้นถ้าสามารถคาดหวังได้ว่าเมื่อทำงานสำเร็จแล้วก็จะได้รับในสิ่งที่ต้องการ ได้จากงานนั้น ดังนั้นแรงจูงใจของนักศึกษาในการศึกษาเล่าเรียนคือศึกษาจนจบหลักสูตรการศึกษา ส่วนความคาดหวังของนักศึกษาหลังจบการศึกษาจึงเป็นการประกอบอาชีพของนักศึกษาตามที่นักศึกษาคาดหวัง จากผลการวิจัยในด้านการประกอบอาชีพ หลังจบการศึกษาและทิศทางในการประกอบอาชีพพบว่า ทัศนคติในด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาโดยรวม มีระดับของทัศนคติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นการบอกระดับความเชื่อมั่นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคตของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยทัศนคติในด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษามีทัศนคติโดยรวมในด้านบวกโดยมีระดับของทัศนคติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นการบอกระดับความ

เชื่อมั่นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคตของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยให้ความสำคัญกับความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเรื่องมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่ต้องการ สามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพส่วนตัวได้ มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาที่เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ในอาชีพได้ การเรียนรู้และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาในการทำงานได้ มีทักษะและความพร้อมในการทำงานตามวิชาชีพ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการได้งานทำ มีความสามารถในการวางแผนและการปฏิบัติการ สามารถเลือกงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถได้ มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีความรู้ที่สามารถแข่งขันกับนักศึกษาสถาบันอื่น และมีโอกาสสูงในการเข้าทำงานในบริษัทชั้นนำตามลำดับโดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สำนักวิจัยและบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์, 2545: 43-49) ที่ได้ศึกษาภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2543-2544 พบว่า อายุเฉลี่ยของบัณฑิตส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-30 ปี ตำแหน่งงานหลังจบการศึกษาส่วนใหญ่เป็นพนักงานในสถานประกอบการภาคเอกชนมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพอิสระ ระยะเวลาของการได้งานทำส่วนใหญ่ได้งานภายในเวลา 3 เดือน หลังจบการศึกษา รองลงมาได้งานอยู่ในช่วง 6 เดือน ในส่วนของความตรงของงานกับสาขาที่เรียนพบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานที่ตรงกับสาขาที่เรียน และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านของความเหมาะสมในการนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรไปใช้งาน พบว่ามีการนำไปใช้งานได้ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องความเหมาะสมของหลักสูตร ระดับของทักษะที่ได้ไปใช้งานความสามารถในการแก้ไขปัญหางานที่ปฏิบัติ การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการพูดและแสดงความคิดเห็น

ส่วนทัศนคติในด้านทิศทางการประกอบอาชีพพบว่า ทิศทางการประกอบอาชีพของนักศึกษา ส่วนใหญ่นักศึกษามีทัศนคติในการหางานทำทันทีหลังจบการศึกษา รองลงมาเป็นการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเรียนภาษาเพิ่มเติม มีเพียงส่วนน้อยที่ต้องการหยุดพักก่อนก่อนการที่จะเข้าสู่การประกอบอาชีพ โดยนักศึกษาต้องประกอบอาชีพอยู่ในบริษัทหรือธุรกิจเอกชนเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นอาชีพรับราชการ ประกอบอาชีพส่วนตัวและรัฐวิสาหกิจ ส่วนสถานที่ในการประกอบอาชีพนักศึกษามากมีทัศนคติในการเลือกประกอบอาชีพอยู่ใน

กรุงเทพมหานครเป็นอันดับแรก รองลงมาประกอบอาชีพในภูมิลำเนาที่เกิด ภูมิภาคเดียวกับ ภูมิลำเนา ทุกภูมิภาค และน้อยที่สุดเลือกสถานที่ในการประกอบอาชีพในต่างประเทศ ในเรื่องสาขา วิชาชีพที่ศึกษากับการประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต้องการงานที่ตรงกับสาขา วิชาชีพที่เรียนหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับที่เรียน และส่วนน้อยมีทัศนคติในการประกอบอาชีพที่ไม่ จำเป็นต้องตรงกับสาขาที่เรียน ส่วนเรื่องคุณลักษณะของการประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการอาชีพที่มีความมั่นคงเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าสูง มีอัตรา เงินเดือนสูง มีสวัสดิการที่ดี มีโบนัส ส่วนค่าตอบแทนที่ต้องการจากการประกอบอาชีพ นักศึกษา ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าสามารถเรียกค่าตอบแทนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มารินลักษณะ ป้อม ยาหัย, 2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ภาคปกติ จากคณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิทยาการจัดการทั่วไป ปีการศึกษา 254-2542 สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะการมี งานทำในด้าน การทำงานเต็มที่ตรงสาขา การทำงานเต็มที่ไม่ตรงสาขา การทำงานที่ต่ำกว่าระดับ ตรงสาขา การทำงานต่ำกว่าระดับไม่ตรงสาขา และการว่างงานโดยเปิดเผย พบว่าส่วนใหญ่บัณฑิต ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 ในขณะที่กำลังศึกษาบัณฑิตส่วนใหญ่เข้า ร่วมกิจกรรม และเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม มีการฝึกงานที่นอกเหนือจากหลักสูตร ใช้เวลา 1-6 เดือน ในการหางานทำจนกระทั่งได้งานครั้งแรก เรียกอัตราเงินเดือนได้ รองลงมาต้องการค่าตอบแทน ปกติตามฐานเงินเดือนของบริษัทเอกชน อัตราเงินเดือนตามที่ราชการกำหนด และนักศึกษาส่วน น้อยต้องการอัตราเงินเดือนที่เหมาะสมกับงานหรือความสามารถของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทัศนคติของ นักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่ได้ จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้นำมากำหนดเป็นข้อเสนอแนะของงานวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่พบจากการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยควรปรับปรุงให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันทั้ง มหาวิทยาลัยและศูนย์การศึกษาของมหาวิทยาลัย
2. หลักสูตรควรมีความทันสมัยเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เพื่อให้ การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมีความเข้มข้นทางวิชาการที่ตรงกับความต้องการของ

สังคมอย่างแท้จริง และเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะออกไปประกอบอาชีพได้อย่างชัดเจนทั้งอาชีพส่วนตัว หรืออาชีพอื่นๆ

3. กระตุ้นให้นักศึกษาได้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองและเปิดโอกาสให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน เป็นการสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกทางความคิด ได้เรียนรู้ถูกผิด กล้าคิดกล้าตัดสินใจ และยังเป็นการสร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

4. สร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการ หรือสถานประกอบการ ในการสร้างโอกาสให้กับนักศึกษาในการฝึกงานที่มีความเหมาะสมตรงกับความรู้ความสามารถของนักศึกษา เป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ และความมั่นใจต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา

5. ควรตระหนักถึงความสำคัญ ของการส่งเสริมการวางแผนในการหางานทำของนักศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งให้นักศึกษามีความสามารถในการสร้างงาน และประกอบอาชีพอิสระ การแนะแนวอาชีพ และการให้คำปรึกษาการประกอบอาชีพระหว่างศึกษา

6. ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาพร้อมทั้งให้คำชี้แนะหลังการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงผลการเรียนของนักศึกษา และควรช่วยเหลือนักศึกษาที่เรียนช้า และมีปัญหาในการเรียนให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความสำคัญของการฝึกงานระหว่างศึกษาของนักศึกษา ที่ส่งผลต่อความมั่นใจในการมีงานทำ ที่ตรงกับความรู้ความสามารถหลังจบการศึกษา

2. ควรศึกษาทิศทางในการประกอบอาชีพของนักศึกษาและความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นๆ

3. ควรศึกษาถึงกระบวนการในการรับบุคคลเข้าทำงานของหน่วยงานต่างๆ หรือของบริษัทชั้นนำ เพื่อสร้างโอกาสในการมีงานทำของนักศึกษา